

Katsaus hallitusohjelman toimeenpanoon ja kuluvaan vuoden lainsäädäntöhankkeisiin

Juha Myllymäki

5.9.2025

Hallituskauden puolivälissä

- Painopiste taloudessa ja puolustuksessa.
 - Julkisen talouden tasapainotavoite
 - Puolustusmenojen kasvattaminen ja kohdistaminen
- Työlainsäädännön uudistukset etenevät.
- Sosiaalietuuksien muutokset etenevät.
- Normien vähentäminen?
- Valtionosuuslainsäädännön uudistaminen?

Hankintalain tilanne

Hankinnat

HE julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta

- Hallitusohjelman edellyttämien muutosten valmisteleminen hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin.
Hallitusohjelmakirjauksilla tavoitellaan muun muassa kilpailun lisäämistä sekä säästöjä ja tehokkuutta julkisissa hankinnoissa.
- HE syksy 2025

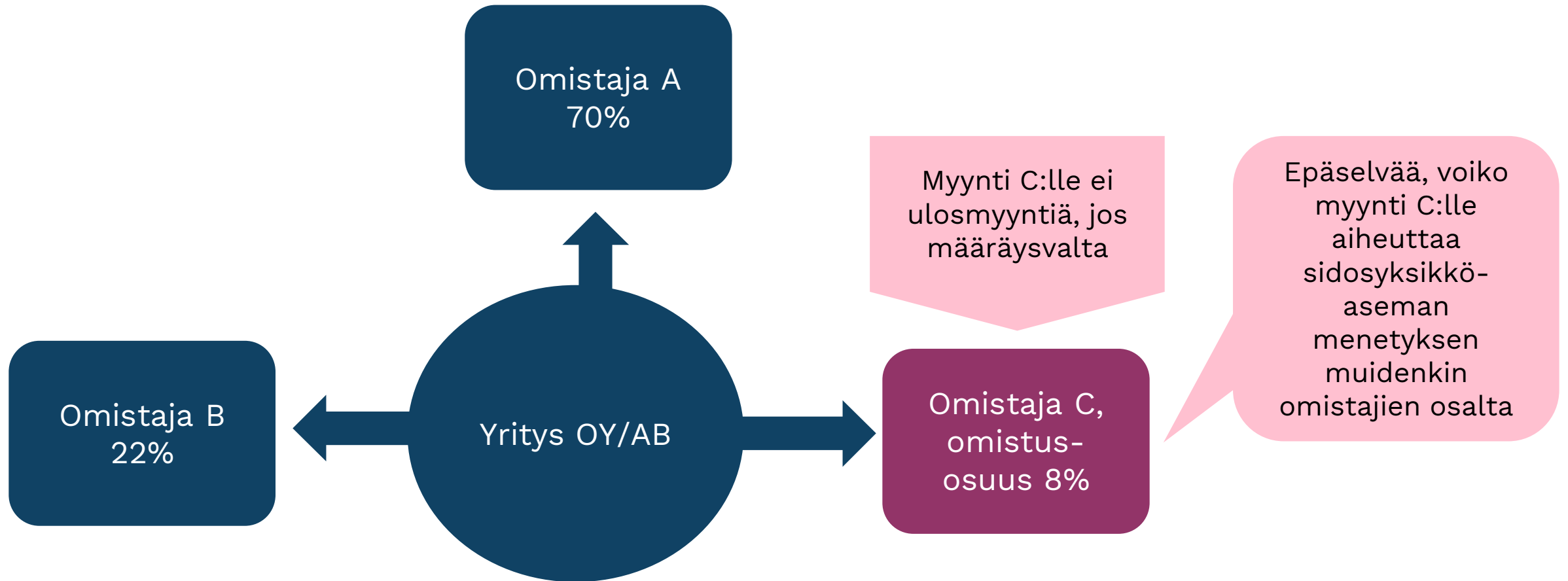
Hankintatietolaki

- Hankintamenettelyyn liittyvien tietosisältöjen ja ostolaskudatan avaamista saataville ilman erillisiä pyyntöjä.
- Tiedot kunnista osana kuntien talousraportointia.
- HE 2026?

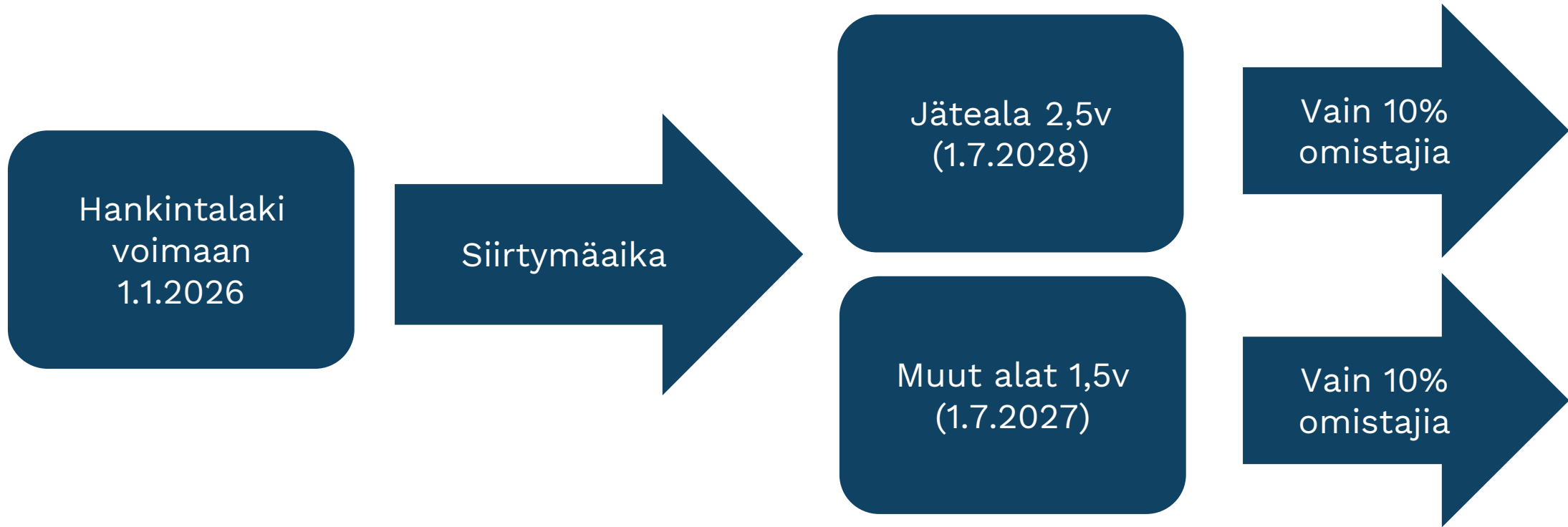
Sidosyksikköhankinnat: mitä vähimmäisosuus käytännössä?

- Lain 15 §:ää täydennetään **sidosyksiköiden 10 % vähimmäisomistusosuutta koskevalla lisävaatimuksella**
- Lisävaatimus kohdistuu sidosyksiköihin, jotka toimivat:
 - Osakeyhtiö-, säätiö- taikka yhdistysmuotoisena
- Ei sovelleta:
 - Kuntayhtymiin, liikelaitoksiin
- Velvoite ulottuu myös sidosyksikön mahdollisiin tytär- tai sisaryhtiöihin
 - Kunkin omistajan tulee hallita vähintään kymmenesosaa yhtiön äänimäärän tuottavista osakkeista tai vastaavasta osuudesta
 - Tarkoituksena ehkäistä 10 % säännön kiertäminen konsernirakenteella

Sidosyksikköhankinnat: 10 % omistuksen sääntö

Sidosyksikköhankinnat: siirtymäsäädökset

- Omistusosuusvaatimuksesta riippumatta hankintayksikkö voi tehdä uusia määräaikaisia sopimuksia sidosyksiköltään 30.6.2026 asti. Näiden sopimusten voimassaolo voi olla korkeintaan yksi vuosi
- Lain voimaantulon jälkeen 15 §:n vastaiset hankintayksikön ja sidosyksikön väliset sopimukset tulisi irtisanoa päättymään siirtymäaikasäännösten mukaisesti

Hankintalaki odottaa ratkaisuja

Sidosyksikköomistuksen 10 % säännöstä on ilmoitettu pidettävän kiinni

- Työryhmämietintöön jätetyt 620 lausuntoa olivat pääosin kriittisiä
 - Kirjoituksia puolesta ja vastaan mediassa läpi kesän
- Vaikutustenarvioinnin puuttuminen
 - Tehdyn arvioinnin riittävyttä tulee tarkastelemaan Lainsäädännön arviointineuvosto ennen eduskuntaan päätymistä
- Poikkeusten säätäminen epäselvää
 - Keskustelua toimialapoikkeuksista, kuten jäteala, sekä pienten kuntien palvelujen järjestämisestä kustannuksista

Muutoksen aikataulu

Poliittinen linjaus → HE:n viimeistely

Lainsäädännön arviointineuvosto (6-8 vk) →
HE:n mahdollinen muokkaus

Hallituksen esitys eduskuntaan

Laki voimaan (1.1.)2026

Siirtymäaika 1,5 vuotta (jäteala 2,5 vuotta)?

Muut muutokset etenevät

- Hankinta keskeytettävä, jos vain yksi tarjous
 - Hankinta jaettava lähtökohtaisesti osiin
 - Markkinakartoituksen korostus
 - Rikosrekisteriotteiden tarkistuksesta luopuminen
 - Joustoa huoltovarmuusnäkökohtiin
 - Jälki-ilmoitukset kansallisiin hankintoihin
-
- Lisäksi: hankintatietovarannon edistäminen, hankintadirektiivin tarkastelu EU:ssa

Valtiontuki

Valtiontukisääntely

- HE laiksi eräiden valtiontukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta, laiksi valtionavustuslain 21 §:n muuttamisesta, **laiksi kuntalain muuttamisesta** ja laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta
- Muutetaan eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) sisältöä niin, että lisätään viranomaisen oma-aloitteinen takaisinperintä mahdolliseksi. (HE tulossa alkuvuosi 2026)

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö

Rakennetun ympäristön lainsäädännön uudistaminen

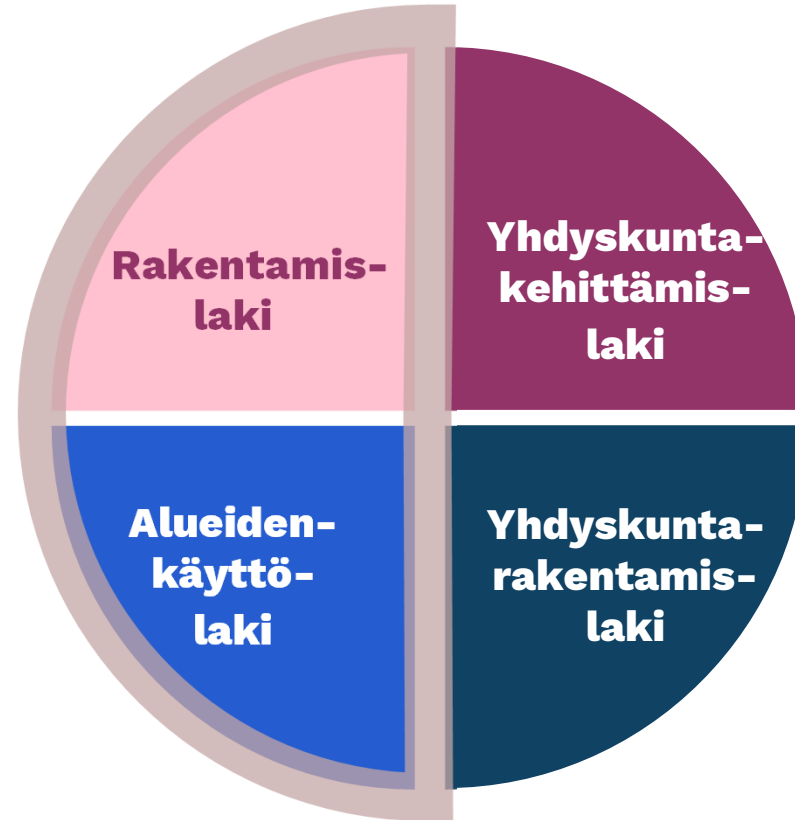
RAKENTAMISLAKI (RAKL)

- Rakentaminen
- Voimaan muutettuna 1.1.2025
- Tuunaussarja HE 50/2025 (arvio)
- Asetuksia valmistelussa

ALUEIDENKÄYTTÖLAKI (AKL)

- Maankäyttö ja kaavoitus
- Lausuntokierros 5-7/2025
 - Kuntaliiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle alueidenkäyttölainsäädännön muuttamisesta
- HE 49/2025 (arvio)
- Asetusluonnos myös lausunnolla

AKL-AKL
säättämisen
yhteydessä jäljelle
jäävän MRL-
jäänteiden nimeksi
Laki kaavojen
toteuttamisesta

RYHTI-LAKI

- Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä
- Voimaan 1.1.2024
- KATJA-asetuksen muutos jatkovalmistelussa
- Rakentamislain tietomalliasetus jatkovalmistelussa

LUNASTUSLAIN MUUTOS voimaan 1.8.2025

- Lunastuskorvausten (haitan- ja kohteen-) kategorinen 25 % korotus, ei kuitenkaan koske rakennuskehotuslunastuksia (AKL 103 § muutos), sovelletaan myös vireillä oleviin asioihin

Kaavojen toteuttamisen kokonaisuus =

- Työryhmä 9/2025 saakka
- Lausuntokierros 12/2025-1/2026
- HE eduskuntaan 6/2026
- Tarkoitus tulla voimaan 1.1.2028

YHDYSKUNTAKEHITTÄMISLAKI (YKL)

- Maapolitiikka
- Maankäyttösopimukset, kehittämiskorvaus
- Tontit
- Lunastaminen ja korvaaminen
- Valmisteltavana, pykälää ja perusteluita

YHDYSKUNTARAKENTAMISLAKI (YRL)

- Kadunpito (suunnittelu ja toteutus), katujen ja yleisten alueiden kunnossapito (nyk. KPL)
- Hulevesien hallinta
- Valmisteltavana, pykälää ja perusteluita

Kaavoitus ja rakentaminen

- Alueidenkäyttölaki HE 49/2025 (arvio)
- Rakentamislaki
- Korjattuna voimaan 1.1.2025, rakentamislain II muutos l. ”tuunaussarja” HE 50/2025 (arvio)
- RakL nojalla annettavat asetukset (useita tullut voimaan ja valmistelussa)
- LunL muutos voimaan 1.8.2025
- Yhdyskuntakehittämislaki (valmistelussa)
- Rakennusten energiatehokkuuslaki vai jonkinlainen keräilyerälaki kiireellisimpien EU-vaatimusten implementoimiseksi? (EPBD, EED, REDIII)

Ympäristönsuojelu ja ympäristöterveys

- Jätelain uudistus vaiheittain kiertotalouslaiksi + jätedirektiivin muutoksen toimeenpano
- EU:n Circular Economy Act Q4/2026
- Terveystoimintalain kokonaisuudistus (Arviomuistio lausunnolla 6/2025)
- Maatuulivoiman purkamisvakuudet ja ennallistaminen – uusi laki (Lausuntokierros vuodenvaihteessa 2025-2026, HE syyskuu 2026, tarkoitus tulla voimaan 2027)

Energia ja ilmasto

- REDIII kansallinen toimeenpano
- Uusiutuvan energian menettelylain muutos, mm. nopean kehittämisen alueiden nimeämisen LVV:n toimesta
- EU:n Clean Industry Acceleration Act Q4/2025
- Ydinenergialain uudistaminen lausunnolla 25.8.2025 saakka
- Ilmastolain muutos, kuntien velvoitteet (voimaan 1.1.2025)

Tekniikka

- Vesihuoltolain uudistus ml. täydennys (HE 40/2025 vp eduskunnassa)
- Yhdyskuntarakentamislaki (valmistelussa)
- EU:n GIA-asetusta täydentävä kans. sääntely (Kuthanek 6/2025)
- Skuutilaki, voimaan 1.8.2025
- Yksityistielain muuttaminen, lausuntokierros 2025, HE 2026
- EU:n UWWTD kans. toimeenpano (valmistelussa, implementoinnin DL 31.7.2027)

Digitalisaatio ja hallinto

- Rakennusvalvontauudistuksen lainsäädäntö (Holdissa vai lausunnolle 2025)
- Valtion aluehallintouudistus, voimaan 1.1.2026
- EU:n nettonolla-asetuksen, kriittisten raaka-aineiden asetuksen ja REDIII:n vaatima sääntely tullut ja tulossa voimaan
- Menettelyt ml. sähköinen asiointi ja viranomaiset

Luonto ja luonnonvarat

- EU:n ennallistamisasetus
- Kansallinen ennallistamissuunnitelma valmistelussa (luonnos lausunnolle keväät 2026)
- Ennallistamisasetuksen ja –suunnitelman edellyttämät lainsäädäntömuutokset (ainakin LSL) (hanke aloittamassa, HE 10-11/2026)
- LSL lisäksi luonnonarvokauppaan liittyvää (Marketta-hanke YM040:00/2024)
- EU:n maaperän terveys –direktiivi
- EU:n vesiresilienssi-strategia julkaistu 6/2025, poikinee myös lakialoitteita
- Ulkoilulain uudistus, aloitus syyskuu 2025

Vesihuolto

- HE 40/2025 laiksi vesihuoltolain muuttamisesta (MMM) Eduskunnassa.
 - Kunnan omistuksen säilyttäminen vesihuollossa.
 - Kunnan määräysvallassa olevan yhteisön omistuksen säilyttäminen vesihuollossa.
 - Kunnalla etuosto-oikeus vesihuoltolaitokseen alueellaan.
 - Omaisuuden myynnin rajoitukset vesihuolto-osuuskunnassa.

KHO:2025:53, Päätöksen tiedoksianto – Velvoittava päätös – Uhkasakko – Todisteellinen tiedoksianto – Yleistiedoksianto – Sovellettava laki – Jätelaki – Uhkasakkolaki – Hallintolaki

- Kunnan ympäristöviranomaisen oli jätelain nojalla velvoittanut A:n siivoamaan kiinteistön ja asettanut velvoitteen tehosteeksi uhkasakkolaissa tarkoitetun uhkasakon. Päätös oli annettu A:lle tiedoksi käyttämällä hallintolain mukaista yleistiedoksiantoa.
- Koska päätöstä ei ollut annettu tiedoksi jätelain ja uhkasakkolain edellyttämällä tavalla joko saantitodistuksin tai haastetiedoksiantomenettelyllä, valitusaika päätöksestä ei ollut alkanut kulua.
- Jätelaki 126 § 1 momentti ja 129 § 1 ja 3 momentti, Uhkasakkolaki 23 §

**Ammatillinen
tilauskoulutus ja
toisen asteen
lukuvuosimaksut –
lausuntovaihe
päättynyt 8/2025.**

Mistä on kyse?

1. Tilauskoulutusta koskevat muutokset ammatillisessa koulutuksessa
 - Hallitusohjelman mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjille avataan mahdollisuus myydä tutkintoon johtavaa koulutusta markkinoilla EU/ETA-kansalaisille vastaavalla tavalla kuin korkeakoulutuksessa.
 - Kuntajärjestäjän asema: Onko kyse yhtiöitettävästä toiminnasta.
 - Pyritään löytämään ratkaisu, jossa tilauskoulutusta voisi tilata myös kunta- tai kuntayhtymämuotoiselta järjestäjältä.
2. Lukuvuosimaksut EU/ETA-alueen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa.
 - Suomalainen koulutus on arvostettua – ja maksutonta.
 - Kolmansista maista toisen asteen opiskelijoiksi tulevien määrä on kasvussa.
 - **EU/ETA –alueen ulkopuolelta tulevat opiskelijat eivät voisi olla jatkossa valtionosuusrahoituksen perusteena.**

Lukuvuosimaksut

- Toisella asteella koulutuksen järjestäjän on tietyissä tilanteissa **perittävä lukuvuosimaksuja**.
- EU/ETA-alueen ulkopuolelta Suomeen opiskelutarkoituksessa saapuvat opiskelijat (opiskelijan oleskelulupa), jotka eivät tule tilauskoulutukseen.
 - Ei koskisi kansainvälistä suojelua tai tilapäistä suojelua (ukrainalaiset) saavia.
 - Ei koskisi esimerkiksi työskentelemään saapuvien henkilöiden perheenjäseniä, jos näillä muu kuin tilapäinen oleskelulupa koulutukseen saapumisen perusteella.
 - **Olennaista millaisella oleskeluluvalla henkilö saapuu** (tilapäinen oleskelulupa).
 - Oppisopimusopiskelijalla voi olla työlupa, ei maksullisuuden piirissä.

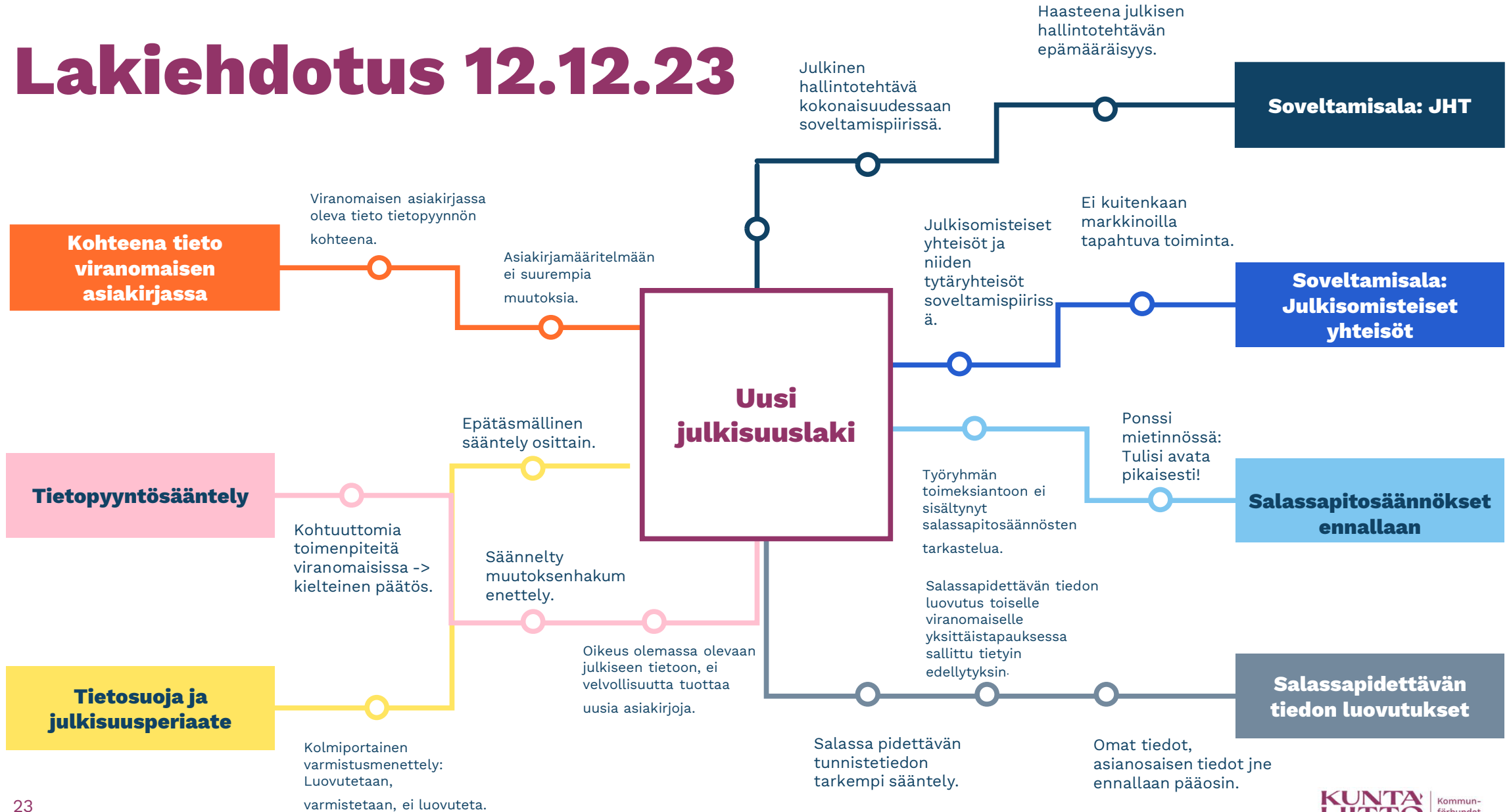
Maksun taso?

- Ammatillinen koulutus:
 - Lukuvuosimaksun vähimmäismäärä voitaisiin sitoa **koulutuksen järjestämisen keskimääräisiin kustannuksiin** OPH:n tiedonkeruun pohjalta.
- Lukio,
 - **Keskimääräinen laskennallinen yksikköhinta (n. 8 400 €) tai järjestäjäkohtainen laskennallinen yksikköhinta, jos on alempi kuin laskennallinen** (yksikköhinnat vaihtelevat suuresti, esim. Helsinki n. 8000 €/opiskelija, Kolari 16 500 €/opiskelija).
- Vrt. korkeakouluissa: *”vähintään koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kattavat maksut lukuvuodessa”*.

Tieto ja digi

Lakiehdotus 12.12.23

Julkisuuslain uudistaminen

- Julkisuuslain uudistaminen jatkuu salassapitosäännösten tarkastamisella.
- Aikataulu
 - Lainvalmistelu ei valmistu tällä hallituskaudella.
 - Lausuntokierros:
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=23c6add4-59b1-4d25-8e8e-73952f379c45>
 - Määräaika 11.6.2025
- Työryhmä asetetaan salassapitosäännösten tarkastamiseksi.

Mitä mieltä salassapitosääntelyn kehittämisestä?

- Ehdotetun soveltamisalan laajentaminen ja salassapito
- Salassapito-olettama, julkisuusolettama jne.
- Onko erityislainsäädännössä salassapitosäännöksiä, jotka voisi tuoda julkisuuslakiin?
- Menettelyt salassapitoon liittyen, onko kunnossa?

Aineelliset kysymykset

- Varautuminen
- Kriittinen infra
- Esitutkinta-aineistot
- Työsuojaasiat
- Liikesalaisuudet
- Henkilötiedot – hetu, pankkitilit, julkisten ihmisten osoitetiedot jne.
- Yksityiselämän suoja
- Oppilastiedot

Tietosuojaan kokonaisuudistus

Etenee sektoreittain

Oikeusministeriön hankkeita etenemässä

Asettamis päätös

16.4.2025

Hankenumbero: 1 (3)
OM127:00/2023
Asia- ja asiakirjanumbero:
VN/26120/2023
VN/26120/2023-OM-85

- Hanke hallinnollisista seuraamusmaksuista etenee
- Perustuslakivaliokunnalta haetaan uusi ratkaisu
- Nykykäytännön valossa mahdotonta

Lainsäädäntöhankkeen asettaminen; hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen tietosuojalainsäädännön rikkomisesta julkissektorilla

Oikeusministeriö on tänään asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella luonnos tietosuojalainsäädännön rikkomiseen liittyvien seuraamussäännösten tarkistamista koskevaksi hallituksen esitykseksi.

Toimikausi

16.4.2025–30.4.2026.

Tietosuojalain avaaminen (lausunnolla)

OIKEUSMINISTERIÖ / FI / HANKKEET JA SÄÄDÖSVALMISTELU / HANKE

Tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät muutokset oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön

OM015:00/2025 SÄÄDÖSVALMISTELU

Hankkeessa valmistellaan kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät muutokset tietosuojalakiin ja muihin oikeusministeriön hallinnonalan lakeihin.

- Yleinen etu selkeytetään (tietosuojalain 4 §)
- Tietosuojalain 6 ja 7 §:ää selkeytetään siltä osin kuin niissä säädetään vakuutuslaitosten oikeudesta käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja ja rikostuomioihin tai rikoksiin liittyviä henkilötietoja.

Hankkeen eteneminen

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi
tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä
muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön

Vastausaika päättyy: 9.10.2025

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/9885/2025

Ympäristöministeriön kokonaisuus

Hallituksen esitys eräiden tietojärjestelmäsäännösten muuttamisesta (ympäristönsuojelulain, luonnonsuojelulain ja maa-aineslain mukaiset tietojärjestelmät)

YM067:00/2024 SÄÄDÖSVALMISTELU

Hankkeessa selkiytetään erityisesti sääntelyä, joka koskee ympäristönsuojeluin mukaisen ympäristönsuojelun tietojärjestelmän rakennetta, siihen kuuluvien tietojen kokonaisuutta ja vastuita (erityisesti rekisterinpitovastuut). Samalla tarkastellaan myös luonnonsuojelulain ja maa-aineslain tietojärjestelmäsäännösten muutostarpeita

Digipalvelulain muuttaminen

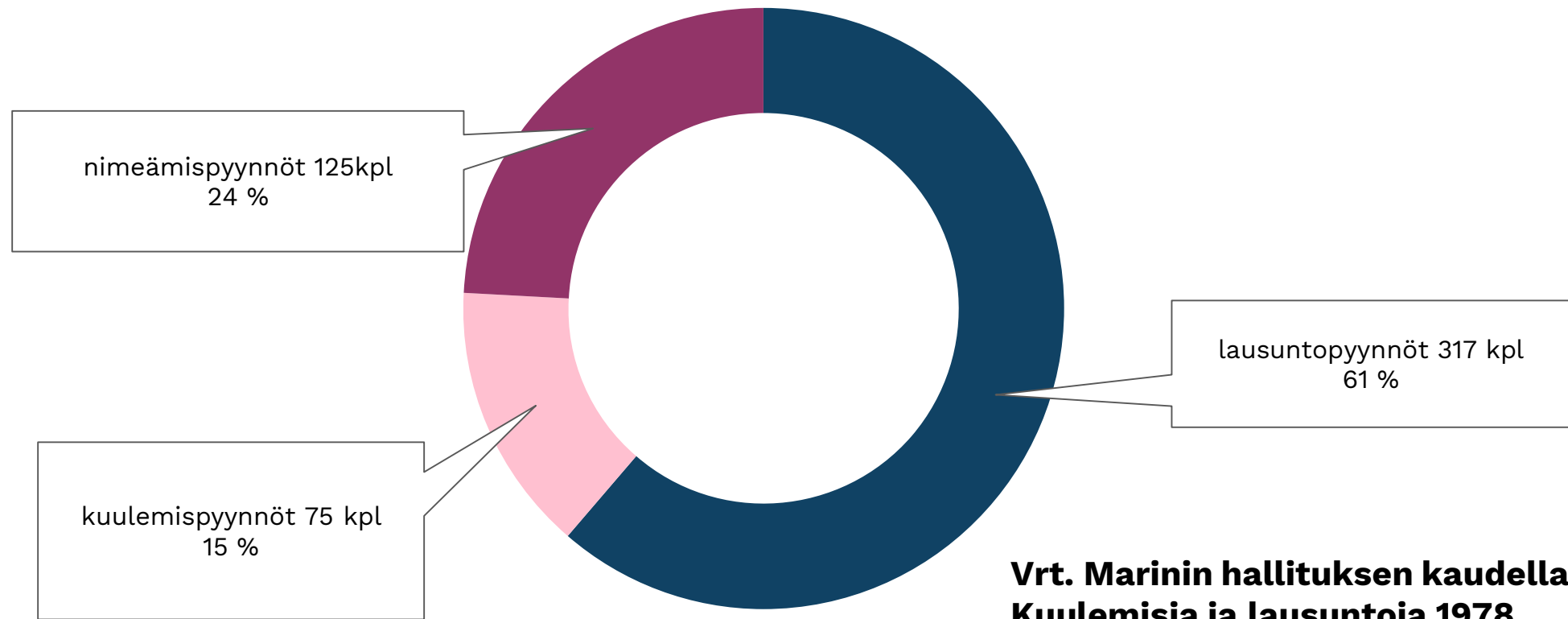
- Muutetaan digipalvelulain 6a § siten, että se **mahdollistaa tekoälyyn pohjautuvan asiakasneuvonnan.**
- Mahdollistaa tekoälyn ja muiden teknologioiden käytön neuvonnassa. Parantaa neuvonnan saatavuutta ja tehokkuutta.
- Virkatyö ja asetettava HE-työryhmä.
- Työ käynnistetty

Tilastoja Kuntaliiton edunvalvonnasta

Petteri Orpon hallituksen ensimmäinen vuosi
6/2023-7/2024

Kuntaliitto vahvasti mukana lainsäädännön valmistelussa

"Viralliset" edunvalvontatoimenpiteet Petteri Orpon hallituskauden ensimmäisen vuoden aikana (kesäkuu 2023 -heinäkuu 2024). Yht 517

**Vrt. Marinin hallituksen kaudella
Kuulemisia ja lausuntoja 1978.**

■ lausuntopyynnöt 317 kpl ■ kuulemispyyntö 75 kpl ■ nimeämispyyntö 125 kpl

Vaikuttaminen seuraavaan hallitusohjelmaan.

Moni edunvalvonnastamme tuttu teema jatkaa todennäköisesti myös seuraavalle kaudelle mm.

- **Kuntapolitiikan suuret aiheet: kuntapohjaisen järjestelmän tulevaisuus / palvelulupaus**
 - Valtionohjaus, norminpurku, lainsäädäntökulttuuri, itsehallinto
- **Kuntien rahoituspohjan vahvistaminen ja rahoitusjärjestelmän uudistaminen** vastaamaan kuntien nykyisiä tehtäviä
- **Kasvatuksen ja opetuksen järjestämisen tulevaisuus** lapsimäärän vähentyessä
 - Joustot, etäyhteyksiä hyödyntävä opetus mahdollistetaan
- **HVA-kunta yhteistyö** mm. yhdyspintatehtävien jako
- **TE & KOTO palveluiden onnistuminen ja resurssit**
- **Julkisten hankintojen** kehittäminen
 - Hankintadirektiivi uudistetaan
 - Inhouse-muutostuki ja korjaussarja

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspinta

Sivistyspalveluiden järjestämisen tulevaisuus

Julkisen sektorin tuottavuus vs tehottomuus

Onnistuneet TE-palvelut

Tiukka sääntely ja norminpurkutarve

Osaavan työvoiman saatavuus

Kuntarakenne tulevaisuudessa - kuntaliitospaineita

Varautuminen ja turvallisuus

Liikenteen kehittäminen ja saavutettavuus

Ammatillisen koulutuksen tulevaisuus, yhtiöittäminen ja maksullisuus

Heikoimmassa asemassa olevien tukien parantaminen

Luvitukset ja viranomaisprosessien sujuvoittamiset, investoinnit

Julkisen talous

Kasvun edistäminen

Yhteiskunnan polarisaatio ja kansalaisten arvokeskustelu

maahanmuutto ja kotoutumisen kysymykset - katseet kuntiin

Lasten ja nuorten pahoinvointi ja sen lieveilmiöt

Asuntopolitiikka

Eriytymiskehitys

Arjen turvallisuus ja lieveilmiöiden hillintä

Julkiset hankinnat

ilmasto ja ilmastomuutokseen sopeutuminen

Väestönkehitys haastaa palveluiden järjestämistä

Vanhusten hoito ja perheiden rooli

Vihreä siirtymä

Hyvinvointityö ja mielenterveys

Digitalisaation ja tekoälyn edistäminen

Heikko julkinen talous ja sopeutuspaineet

- **Julkinen talous** huolestuttaa laajasti, **tuottavuutta** tarvitaan.
 - Merkittävä tuottavuusloikka saatava aikaiseksi – optimoinnin kannuste tarvitaan. Myös HVA.
 - Kytkös eriytymiskehitykseen – mistä luovutaan?
- **Sopeutuspaineet jatkuvat seuraavalle hallituskaudelle**
 - Parlamentaarinen sitoutuminen sopeutustoimiin?
- **Jäykkä ja tehoton julkinen sektori – kunnat jarruna yhteiskunnalliselle kehitykselle?**
- Julkisten palveluiden yksityistäminen vs. itsehallinto palvelutuotannossa?
 - Byrokratia pois!

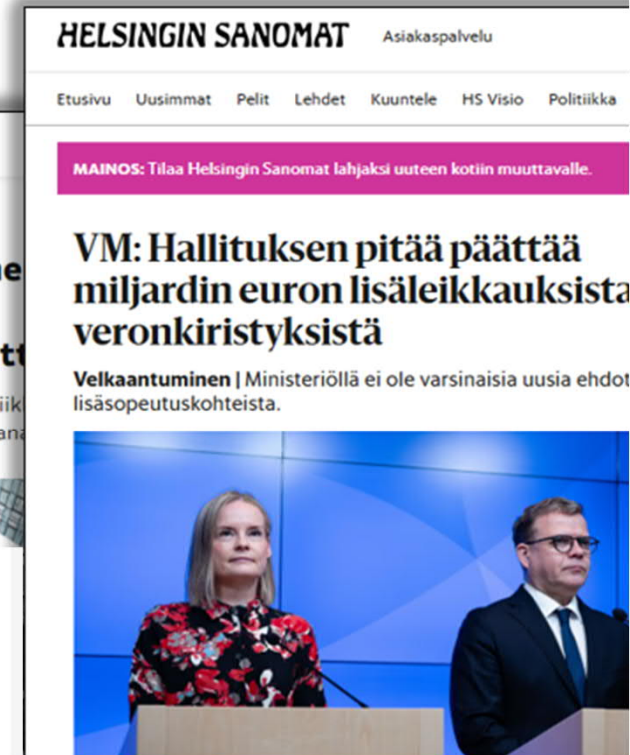
POLITIikka

Orpo Ylellä: Hallitus ajaa läpi toimen, jota oppositio on kritisoinut rajusti

Pääministeri Petteri Orpo (kok) kommentoi Ylellä, että hallitus aikoo ottaa velkajarrun käyttöön opposition vastustuksesta huolimatta.

Pääministeri Petteri Orpo (kok) kommentoi ajankohtaisia asioita päähaastattelutunnilla. TIINA SOMERPURU

Valtiontalous

Sote-järjestöjen palveluja supistetaan ja lopetetaan Etelä-Karjalassa, jos valtionavutusten leikkaukset toteutuvat

Järjestöt tuovat huolensa esiin kannanotossaan.

Hyvinvointialueet

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue käynnistää uudet yt-neuvottelut

Väestönkehitys, kuntarakenne, eriytymiskehitys...

- **Väestönkehitys** vaikuttaa kaikkeen.
 - Vähemmän verotuloja – kasvava hoivatarve
- **Kuntarakenne** tulevaisuudessa?
 - Kuntaliitospaineet nousee keskusteluissa.
 - Miten me käymme tätä keskustelua?
- **Eriytymiskehitys**, kaupungistuminen jatkuu –
 - Tehtävien eriyttäminen? Pystymmekö määrittämään mistä tehtävistä voidaan luopua?
 - Aluepolitiikka ja desentralismi?
 - Itä-suomi pitää huomioida
- **Tiukka sääntely vs norminpurku**
 - Taloudellinen tilanne ei kohene, joten tarvitaan liikkumavaraa tehokkaalle toiminnalle.
 - Kuntien tuottavuus -> tuloksellisuus

Kuntauudistus olisi ollut tärkein talousreformi

Helsingin väestönkasvu on ennätystasolla, eikä se selity maahanmuutolla

Väestö | Helsingin uusimman väestöennusteen mukaan pääkaupunki ylittää 700 000 asukkaan rajan ensi vuonna.

untiin, mikä on sitonut
1 tehotonta byrokratiaa.

Janna Suvanto-Harsaae kertoi, ettei pidä politiikkaan lähtemistä todennäköisenä. Jos valtaa kuitenkin olisi, hän tekisi heti kuntauudistuksen: kuntien määrä ainakin puoleen.

Eurajoella uhkaa lähivuosina neljää koulua lakkautus – syynä hiipuvat oppilasmäärät

Lakkautuslistalla ovat Rikantilan, Kuivalahden, Sydänmaan ja Linnamaan koulut. Kouluverkkoosuunnitelmasta järjestetään tänään kuntalaistilaisuus.

Palveluiden järjestämisen haasteet

- **Miten käy Hyvinvointialueiden ja kuntien palveluiden** kun väestö ikääntyy ja resurssit niukkenevat?
 - Lähiomaisten vastuu hoivasta kasvaa entisestään – ei realistinen avaus.
 - Hoivamaksuissa huomioidaan omaisuus?
- Apua **digitalisaatiosta**? Kallista kehittää.
 - Tilaa innovaatioille
- **Järjestöjen tulevaisuus:**
 - rahoitustilanne heikkenee – siirtyykö tehtävät/palvelut kuntien harteille?
 - 3. sektori kunnille tärkeä
- **Lapsiperheköyhyys** ja sen kerrannaisvaikutukset
 - Tuki- ja avustusjärjestelmiä avataan ja uudistetaan?
 - Hyvinvointi – pahoinvointi - mielenterveys

Risto Murto: Aikuiset lapset saattavat jatkossa joutua ottamaan enemmän vastuuta vanhemmistaan

Vanhukset | Julkisen talouden heikkeneminen voi johtaa tilanteeseen, jossa vanhuksille ei ole riittävästi ympärivuorokautista hoitoa, Murto arvioi.

Petteri Orpon hallituksen leikkaukset työttömyysturvaan ja asumistukeen aiheuttavat köyhyyttä enemmän kuin aikaisemmin on arvioitu. Toimeentulotuki ei pelasta kaikkia köyhyydeltä.

Ikääntyminen

Vanhusten koteihin asennetaan laitteita, jotka seuraavat suihku jääkaapilla käyntiä – tavoitteen mittavat säästöt

Sensoreiden avulla on huomattu, että joillekin vanhuks myönnetty liian raskaita palveluita. Salolaisen Lilja Nikin kotiin laitteet asennettiin tänä kesänä.

Tutkimuspäällikkö Jussi Tervolan mukaan hallituksen sosiaaliturvaleikkaukset nostavat köyhyyttä aiemmin arvioitua enemmän.

Yhdyspinnat ja hyvinvointi

• Yhdyspintatyön tarve jatkuu

- Hyvinvointialueiden palveluiden saatavuus heikkenee – samalla kun palvelutarve kasvaa. HVA ratkaisut vaikuttavat kuntien palveluihin ja vetovoimaan.
- HVA–kunta –vos järjestelmän pitäisi ohjata vahvemmin asukkaiden hyvinvointiin.
- Tarvitaan valtakunnallinen näkymä hyvinvointiin (tietopohja puutteellinen)
- Hyvinvointialueiden yhdistäminen?
- HVA:lta valuu tehtäviä kunnille
- Strategista johtamista, vahvempaa koordinaatiota ja roolitusta

• Kansanterveydelliset haasteet – ennaltaehkäisevän työn merkitys

- Toimijat: kunnat-järjestöt-HVA
- Kuntien hyvinvointityön rooli ennaltaehkäisevässä työssä korostuu
- Nuorten pahoinvointi ja sen lieveilmiöt. Eri ikäryhmien huomioiminen kunnan toiminnassa ja palveluissa, elinkaariajattelu.
- Terveysongelmien aiheuttamat kustannukset;
 - Toimintakykyinen työvoima vs työvoiman saatavuus
 - Liikunnan merkitys

Ilta-lehti: Kolme hyvinvointialuetta joutumassa valtiovarainministeriön arviointiin

Hyvinvointi
Hyvinvointialueet | Itä
hyvinvointialueet mer
palveluiden järjestämi

Moderni yhteiskunta ei kannusta liikkumaan – tutkimuksesta löytyi yhteys nuorten liikunnan puutteen ja masennuksen välillä

Itä-Suomen yliopiston tutkimuksesta on selvinnyt yhteys nuorten liikunnan puutteen ja masennuksen välillä. Ero liikuntaa harrastamattomien ja viikoittain neljä tuntia liikkuvien nuorten mielenterveydessä on suuri.

Mielenterveys

Moni soittaa hätänumeroon, kun ei enää jaksaa – mielenterveyspuhelujen määrässä iso nousu

Ensihoidon ylilääkärin mukaan ahdistuneisuuden tunne korostuu usein iltaisin ja öisin, jolloin päivystys- tai hätänumero on ainoa vaihtoehto.

Tiedotteet - 07.08.2025

Järjestöleikkaukset ajaisivat suomalaisen kansalaisyhteiskunnan hallitsemattomaan kriisiin

Turvallisuus, varautuminen ja yhteiskunnan polarisaatio

• Ulkoinen turvallisuus

Venäjä – Ukraina – EU – NATO – USA

- Vaatimukset kasvavat (sekä fyysinen että digitaalinen turvallisuus), odotetaan suorituskykyä, paine lisätä resursseja.
- Huoltovarmuuskysymykset ja kriittinen infra
- 5% puolustusmenot – kuntien kulut huoltovarmuutta! 1,5% kuntien menoja voisi laskea tähän – listaus mitkä ne ovat?

• Kuntien rooli varautumisessa ja turvallisuudessa keskeinen.

- rahoituksen ohjautuvuus, turvallisuusnarratiivin hyödyntäminen kuntainfrastruktuurin ylläpitämisessä

• Yhteiskunnan polarisaatio ja demokratia, osallisuustyön merkitys

- Huumeiden ja päihteiden lisääntynyt käyttö, sosiaalityö
- Arjen turvallisuus
- Segregaatio

Turvallisuus

Yli 500 ajoneuvoa ja 5 000 osallistujaa – Maavoimien harjoitukset voivat näkyä pian kaduilla

Harjoitukset kehittävät paikallisjoukkojen ja koko verkoston valmiutta koko maassa.

sa

uksen,

teokä

Nato pääsi sopuun tavoitteesta nostaa jäsenmaiden puolustusmenoja

Puolustusmenot | Maat sitoutuivat nostamaan puolustusmenojaan viiteen prosenttiin bkt:sta vuoteen 2035 mennessä. Espanja kertoi saaneensa vapautuksen tavoitteesta.

tavoitteena on keh
yhteistoimintaa vir
lustusharjoituksesta

Venäjän hyökkäys

Lähte Ylelle: Jos Yhdysvallat sitoutuu Ukrainan turvatakuisiin, Suomikin joutuu arvioimaan uudelleen sotilaiden lähettämistä

Tähän asti Suomi on jättänyt sotilaiden osallistumisen muiden harteille. Pääministeri Orpo sanoi tänään, ettei hallituksella ole vielä kantaa turvatakuisiin.

Suomessa käytetään enemmän huumeita kuin koskaan

Presidentti Sillanpää saapui Va
Yhdysvaltain ja Ukrainan pre
kannan Ukrainan turvataku

MARIA STENROOS
18.8. 20:10

Tilastoista näkyy, että huumeiden käyttö on moninkertaistunut kaupunkialueella. Kuvituskuva.

JULKAISTU 10.05.2025 06:18

VILLE EKLUND
ville.eklund@mtv.fi

Suomessa käytetään enemmän huumeita kuin koskaan. Näin voi päätellä Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tutkimuksista.

anjän pääministeri Pedro Sánchez ilmoitti, että Espanja on sopinut Naton autetaan viiden prosentin puolustusmenotavoitteesta. Kuva: Alberto Gardin

ttu

;

sivät sunnuntaina sopuun tavoitteesta kasvattaa puolustusmenoja viiteen prosenttiin. Asiaa kertoivat AFP:n lomaattilähteet.

Sivistyksen tulevaisuus

- **Sivistyspalveluiden kuntapalvelumallien keskustelu edessä**
 - Opetuksen järjestäminen
- Kelpoisuudet ja mitoitukset kun lasten määrä vähenee. Opettajien koulutusta tulisi muuttaa vastaamaan tulevaisuuden tarpeita.
- Opettajarekisteri
- OKM:n asenne etäopetukseen?
- **Ammatillisen koulutuksen tulevaisuus**
 - yhtiöittäminen tai yksityistäminen
 - Ammatillisen laatu ja vahvempi kytkös työelämään
- Koulutuksen maksullisuus?

Työryhmä pohtimaan, miten väestönkehityksen haasteisiin vastataan perusopetuksen järjestämisessä

opetus- ja kulttuuriministeriö

20.2.2024 15.12 TIEDOTE

Opetusministeri Anna-Maja Henriksson on asettanut laajapohjaisen työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella esitys, miten väestönkehityksen nykyisiin ja tuleviin haasteisiin vastataan perusopetuksen järjestämisessä. Selvitys liittyy pääministeri

Koululaisia on yhä vähemmän – onko etäopetus osa tulevaisuuden perusopetusta?

12.3.2025 08:00:00 EET | [Helsingin yliopisto](#) | Tiedote

Jaa [f](#) [in](#) [X](#) [@](#) [t](#) [w](#) [e](#)

Suomen kuntien väestönkehitys ja nuorisoikäluokkien pieneneminen asettavat haasteita perusopetuksen järjestämiselle. Etäopetus nousee esiin potentiaalisena ratkaisuna, joka voi helpottaa opetuksen saatavuutta.

Helsingin yliopiston tutkijat selvittivät kunnallisten toimijoiden näkemyksiä paikallisten olosuhteiden vaikutuksista perusopetuksen järjestämiseen. Tutkimuksessa tarkasteltiin erilaisia käytössä olevia tai kuviteltavissa olevia koulutuksen järjestämisen tapoja.

Tutkimuksessa tarkasteltiin viittä erilaista kuntaa. Siihen osallistui 22 haastateltavaa: sivistysjohtajia, peruskoulujen rehtoreita, peruskoulujen opettajia sekä kuntapäätäjää.

Kasvu ja kestävyys

- **Ristiriitoja kasvun ja kestävyiden välillä**
 - esim. kestävä liikkuminen, joukkoliikenne
- **Liikenteen kehittäminen ja infrainvestoinnit**
 - kuntien odotetaan rahoittavan
- **Teknologian ja vihreän siirtymän investoinnit:**
 - Mahdollistavat toimet: luvitus, kaavoitus, yritystuet, osaava työvoima.
 - Kuntien erilaisten lupaprosessien sujuvoittamisen paineet kasvavat entisestään.
 - Kunnat toteuttavat, lisää velvoitteita mutta ei rahoitusta.
 - Vaikutuksia energiatalouteen
- **Ilmastokysymykset**
 - EU:sta paljon sääntelyä joka jää kuntien toimeenpantavaksi
 - Kaupunkien vaikea saavuttaa ilmastotavoitteensa, mikäli kansallisella tasolla mennään takapakkia
 - liikenneasioissa menty taaksepäin, uhkana sanktiot.
- **Ilmastomuutokseen sopeutumisesta vaietaan**
 - Haastaa nykyisen infran ja toimintaympäristön

EK: Vihreän siirtymän investoinnit etenevät odotettua paremmin

STT

20.8. 12:06

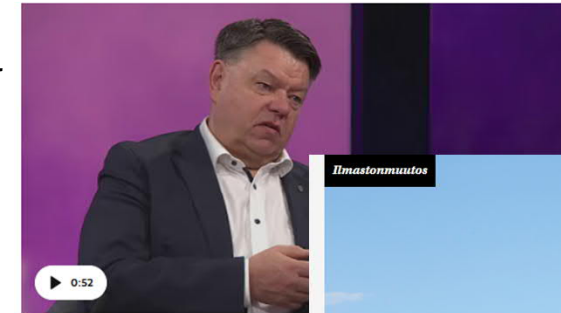
Vihreän siirtymän investoinnit etenevät tänä vuonna arvioitua paremmin, nylläpitämistä dataikkunasta.

Raportti: Ilmasto lämpenee vääjäämättä

Lämpeneminen lisää sään ääri-ilmiöitä, kuten helleaaltoja, rankkasateita ja kuivuutta.

ointihankkeita on saatu tänä rvesta.

saatavan hankkeita 10 miljardilla

Ilmatieteen laitoksen pääjohtaja Petteri Taalas ker Ylen aamun lähetyksessä.

MIA GERTSCH
28.5. 7:00

Vuoteen 2030 mennessä päästöjä olisi vähennettävä vähintään 55 prosentilla. (Kuva: Jari Laukkanen)

EU-komission uusi ilmastoesitys: Päästöjä vähennettävä 90 prosentilla vuoteen 2040 mennessä

Esitys annettiin samalla viikolla, kun monet eurooppalaiset kärsivät erittäin kuumista lämpötiloista

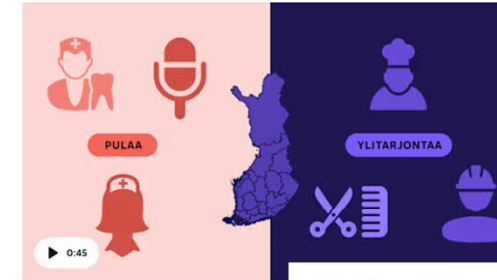
STT-Sanna Raita-aho 2.7.2025 13:20, muokattu 3.7.2025 9:01

Työvoima, työllisyys, maahanmuutto

- **Osaavan työvoiman** saatavuus edelleen suuri haaste
- **Maahanmuutto ja kotoutumisen** kysymykset – katseet kohdistuvat kuntiin
 - Rahoitus ja jatkuvuus on edellytys onnistumiselle
 - Työperäinen maahanmuutto pelastaa (osittain) vs. kotoutumismenot pois!
- **Työttömyys ja TE-palvelut:** miten onnistutaan työllisyydenhoidossa? Avain kasvuun
 - Tarvitaan työrauhaa, uudistumiskykyä ja koulutuksen kytkemistä työelämään
 - Kumppanuus vai määrääminen suhteessa valtioon?
 - Työurien pidentäminen, työllistämisen helpottaminen

Työpaikat ja työntekijät eivät kohtaa edes samalla alueella – katso, mitkä ammatit kärsivät työvoimapulasta kotiseudullasi

Ylen keräämät tiedot näyttävät, että maakuntien välillä on merkittäviä eroja työllisyydessä. Esimerkiksi matkaoppaita kaivattaisiin kipeästi töihin etelässä ja pohjoisessa.

Työn ja talouden tutkimuskeskus Laboren tutkimus on paljon korkeakoulutettua työvoimaa, ovat hyvässä

ELLI PIIRAINEN, NANNA SÄRKKÄ

16.6. 6:30 · Päivitetty 16.6. 6:35

Kotouttamisesta leikkaaminen iskisi eniten ukrainalaisiin, kertoo ministeriön maahanmuuttojohtaja

Nyt tuli karut luvut – avoimien työpaikkojen määrä väheni 38 prosenttia, selvitimme, mistä on kyse

Avoimien työpaikkojen määrä väheni lähes 40 prosenttia vuoden takaisesta.

Maahanmuutto hidastuu, mutta se ei johdu vain hallituksen toimista – tutkija: ”Suomesta on tullut vähemmän houkutteleva”

Hallitus on kaudellaan tiukentanut tuntuvasti sekä humanitaarisen että työperäisen maahanmuuton pykäliä. Samaan aikaan tulijoiden määrä on jatkanut laskuaan.

a Purra (ps.) ehdottaa kunnille korvausten lakkauttamista, mutta ilyy silti kunnilla.

Työministeri STT:lle: Budjettiriiheen täsmälääkkeitä nuorisotyöttömyyteen

Lisäksi valmistellaan muutoksia, joiden myötä työttömät voisivat opiskella nykyistä enemmän menettämättä työttömyysturvaansa.

TALOUSSANOMAT 23.8. 9:31

LIITTO | förbundet

Kiitos, Tack.

Juha

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi